

MỐI QUAN HỆ GIỮA THỊ TRƯỜNG TÀI CHÍNH PHÁI SINH VÀ TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ

Ngày nhận: 13/02/2014
 Ngày nhận lại: 22/4/2014
 Ngày duyệt đăng: 10/6/2014
 Mã số: 6-14-NCTĐ-29

Võ Hồng Đức (*)
Huỳnh Văn Sơn ()**

Tóm tắt: Nghiên cứu này đo lường mối quan hệ giữa sự phát triển thị trường tài chính phái sinh (TTTCPS) và tăng trưởng kinh tế ở các nước thuộc khối BRICS (gồm Brazil, Russia, India, South Africa) và Malaysia, là cơ sở để xem xét việc thành lập TTTCPS ở Việt Nam trong năm 2014. Khía cạnh phân tích chính của nghiên cứu là xem xét mối quan hệ tương quan giữa sự phát triển TTTCPS và tăng trưởng kinh tế của các nước thuộc khối BRICS và Malaysia. Dữ liệu nghiên cứu bao gồm 5 quốc gia từ quý II/2003 đến quý I/2013. Kết quả cho thấy rằng sự phát triển TTTCPS có tác động tích cực đối với tăng trưởng kinh tế. Do đó, nghiên cứu này cung cấp thêm một bằng chứng thực nghiệm cho rằng quyết định thành lập TTTCPS ở Việt Nam trong tương lai gần là rất phù hợp, việc thành lập TTTCPS sẽ thúc đẩy tăng trưởng kinh tế ở Việt Nam trong tương lai.

Từ khóa: Thị trường tài chính phái sinh, tăng trưởng kinh tế, thị trường tài chính, BRICS, Malaysia, Việt Nam.

Giới thiệu

TTTCPS là nơi diễn ra các hoạt động giao dịch mua bán các chứng khoán phái sinh. Một trong những ưu điểm nổi bật của TTTCPS là hạn chế rủi ro cho nhà đầu tư thông qua các công cụ tài chính phái sinh, đồng thời tạo nhiều cơ hội hơn cho nhà đầu tư nhằm tối đa lợi nhuận. Thị trường tài chính sẽ cung cấp công cụ để đa dạng hóa rủi ro (Saint-Paul, 1992; Devereux và Smith, 1994; Obstfeld, 1994). Theo Obstfeld (2009), việc hạn chế rủi ro hay đa dạng hóa rủi ro sẽ giúp phân bổ nguồn vốn của thị trường một cách hiệu quả hơn và sẽ tạo ra nhiều của cải vật chất cho xã hội. Với những lợi ích to lớn đóng góp vào sự phát triển của xã hội, TTTCPS đã ra đời và có những bước phát triển mạnh ở những nền kinh tế lớn như Mỹ từ những thập niên 1970.

Ở Việt Nam, sản phẩm của TTTCPS được ra đời hơn 10 năm qua. Cụ thể như hợp đồng kỳ hạn được ra đời theo Quyết định số 65/1999/QĐ-NHNN

ngày 25/02/1999; giao dịch hoán đổi ra đời theo Quyết định số 893/2001/QĐ-NHNN ngày 17/7/2001; công cụ phái sinh tỷ giá, ngoại tệ được ra đời theo Quyết định số 1133/QĐ-NHNN ngày 30/9/2003. Hiện tại, Việt Nam đang trong giai đoạn xây dựng TTTCPS tập trung, đầu tiên là những chỉ số chứng khoán VN-Index, VN30, VN50 và dự kiến đi vào hoạt động kể từ năm 2014. Theo So và Tse (2004), TTTCPS kết hợp thông tin mới nhanh hơn thị trường tiền tệ cơ sở bởi vì chi phí giao dịch thấp và yếu tố đòn bẩy trong hoạt động giao dịch rất cao.

Tuy nhiên, TTTCPS và tăng trưởng kinh tế có mối quan hệ nào không? Nghiên cứu này được thực hiện nhằm cung cấp bằng chứng thực nghiệm liệu TTTCPS có đóng góp cho sự tăng trưởng kinh tế dựa trên kinh nghiệm từ các quốc gia thuộc khối BRICS và Malaysia. Việc lựa chọn các quốc gia này trong nghiên cứu là do tính tương đồng của trình độ phát triển kinh tế (đều là các quốc gia đang phát triển với mức thu nhập trên đầu người trung bình)